

V.2 Základní makroekonomické a strukturální ukazatele

Úspěšná transformace České republiky na znalostně založenou společnost je podmíněna kvalitními vstupy v podobě efektivních investic a kvalifikovaných lidských zdrojů. Proces tvorby nových znalostí se s rostoucí intenzitou podílí na makroekonomické výkonnosti a stabilitě ekonomiky.

Úroveň vědecko-technologické základny a z ní plynoucí ekonomická konkurenceschopnost se v národním hospodářství nepřímo odráží mimo jiné v následujících makroekonomických ukazatelích:

- **Reálný růst HDP ve stálých cenách** zachycuje dynamiku ekonomického rozvoje v čase, přičemž eliminuje růst cen a umožňuje porovnání různě velkých ekonomik.
- **Produktivita práce na zaměstnanou osobu** jako základní růstový faktor ukazuje na produktivitu národních ekonomik v porovnání s průměrem EU25. Hodnoty >100 značí produktivitu vyšší než průměr EU a hodnoty < 100 naopak. Tento ukazatel nerozlišuje mezi plnými a částečnými pracovními úvazky.
- **Hodinová produktivita práce** je vhodnějším ukazatelem měření než produktivita na pracovníka, protože eliminuje vliv rozdílné délky pracovních úvazků. Porovnána s průměrem v EU15. Hodnoty >100 značí produktivitu vyšší než průměr EU15 a hodnoty < 100 naopak.
- **Soukromé firemní investice** vyjadřují tu část HDP, která není spotřebována, ale je akumulována v podobě přírůstku fixních aktiv (dále se dělí na hmotná a nehmotná). Akumulace fyzického kapitálu (jeho růst, struktura a technická úroveň) je považována za důležitý růstový faktor.
- **Veřejné výdaje na vzdělávání** zahrnují přímé výdaje na vzdělávací instituce a transfery soukromým subjektům z veřejných zdrojů, resp. jejich podíl na HDP (v %)
- **Podíl zahraničního obchodu (dovoz a vývoz) na HDP (v %)** ukazuje na intenzitu zapojení do mezinárodní obchodní výměny a tedy otevřenost ekonomiky.
- **Investice do rizikového kapitálu** lze rozčlenit na soukromé investice do fází založení a rozběhu firmy (seed and start up) a kapitálové investice do fáze expanze firmy (expansion) za dohodnutý podíl na základním jmění společnosti (private equity).

Podrobnosti o metodice k těmto a dalším indikátorům lze nalézt na webových stránkách **Eurostatu**¹ nebo v publikaci **OECD Factbook: Economic Environmental and Social Statistics, 2005**².

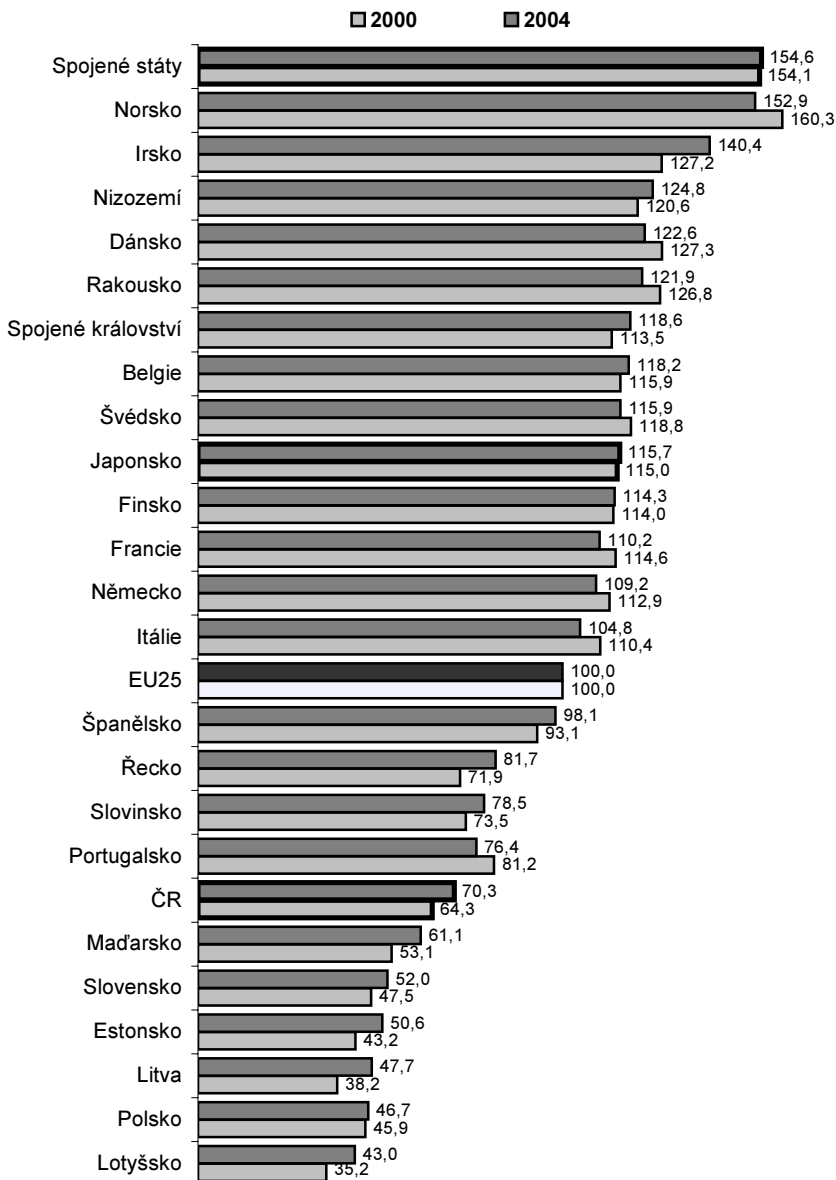
Zdrojem dat pro mezinárodní srovnání byly strukturální ukazatele z databáze **EUROSTATu: New Cronnos, 2005** a publikace **OECD: Science, Technology and Industry Scoreboard, 2005**.

¹ <http://epp.eurostat.ec.eu.int/>

² <http://ariel.sourceoecd.org/vl=4043289/cl=89/nw=1/rpsv/factbook/>

V. VaT a KONKURENCESCHOPNOST - Hlavní strukturální ukazatele

Graf 174: Hrubý domácí produkt na obyvatele - v paritě kupních sil (PPS) vzhledem k EU-25 (EU-25=100); 2000 a 2004 (v %)

Zdroj: Eurostat, New Cronnos databáze, říjen 2005

V. VaT a KONKURENCESCHOPNOST - Hlavní strukturální ukazatele

Tab. 85. Reálný meziroční nárůst HDP ve stálých cenách roku 1995

Procento změny vzhledem k minulému roku

	2000	2001	2002	2003	2004
Belgie	3,90	0,70	0,90	1,30	2,90
Česká republika	3,90	2,60	1,50	3,20	4,40
Dánsko	3,50	0,70	0,50	0,60	2,10
Estonsko	7,90	6,50	7,20	6,70	7,80
Finsko	5,00	1,00	2,20	2,40	3,60
Francie	4,10	2,10	1,20	0,80	2,30
Irsko	9,20	6,20	6,10	4,40	4,50
Itálie	3,00	1,80	0,40	0,30	1,20
Litva	3,90	6,40	6,70	10,40	7,00
Lotyšsko	6,90	8,00	6,40	7,20	8,30
Maďarsko	5,20	3,80	5,10	3,40	4,60
Německo	3,20	1,20	0,10	-0,20	1,60
Nizozemí	3,50	1,40	0,10	-0,10	1,70
Polsko	4,00	1,00	1,40	3,80	5,30
Portugalsko	3,80	2,00	0,50	-1,20	1,20
Rakousko	3,40	0,80	1,00	1,40	2,40
Řecko	4,50	4,60	3,80	4,60	4,70
Slovensko	2,00	3,80	4,60	4,50	5,50
Slovinsko	4,10	2,70	3,50	2,70	4,20
Spojené království	4,00	2,20	2,00	2,50	3,20
Španělsko	4,40	3,50	2,70	2,90	3,10
Švédsko	4,30	1,00	2,00	1,50	3,60
EU10 (NMS)	.	.	.	.	.
EU15	3,70	1,80	1,00	1,00	2,30
EU25	3,70	1,80	1,10	1,10	2,40
Austrálie	.	.	.	.	.
Japonsko	2,40	0,20	-0,30	1,40	2,70
Kanada	5,30	1,70	3,20	2,00	2,80
Korea	.	.	.	.	.
Norsko	2,80	2,70	1,10	0,40	2,90
Nový Zéland	.	.	.	.	.
Spojené státy	3,70	0,80	1,60	2,70	4,20
Švýcarsko	.	.	.	.	.
Turecko	7,40	-7,50	7,90	5,80	7,70
OECD	.	.	.	.	.
Bulharsko	5,40	4,10	4,90	4,50	5,60
Rumunsko	2,10	5,70	5,00	4,90	8,30
Čína	.	.	.	.	.
Izrael	.	.	.	.	.
Rusko	.	.	.	.	.

Zdroj: Eurostat, New Cronnos databáze, říjen 2005

V. VaT a KONKURENCESCHOPNOST - Hlavní strukturální ukazatele

Tab. 86. Produktivita práce na zaměstnanou osobu - relativní úroveň v PPS vzhledem k EU-25

EU-25 = 100

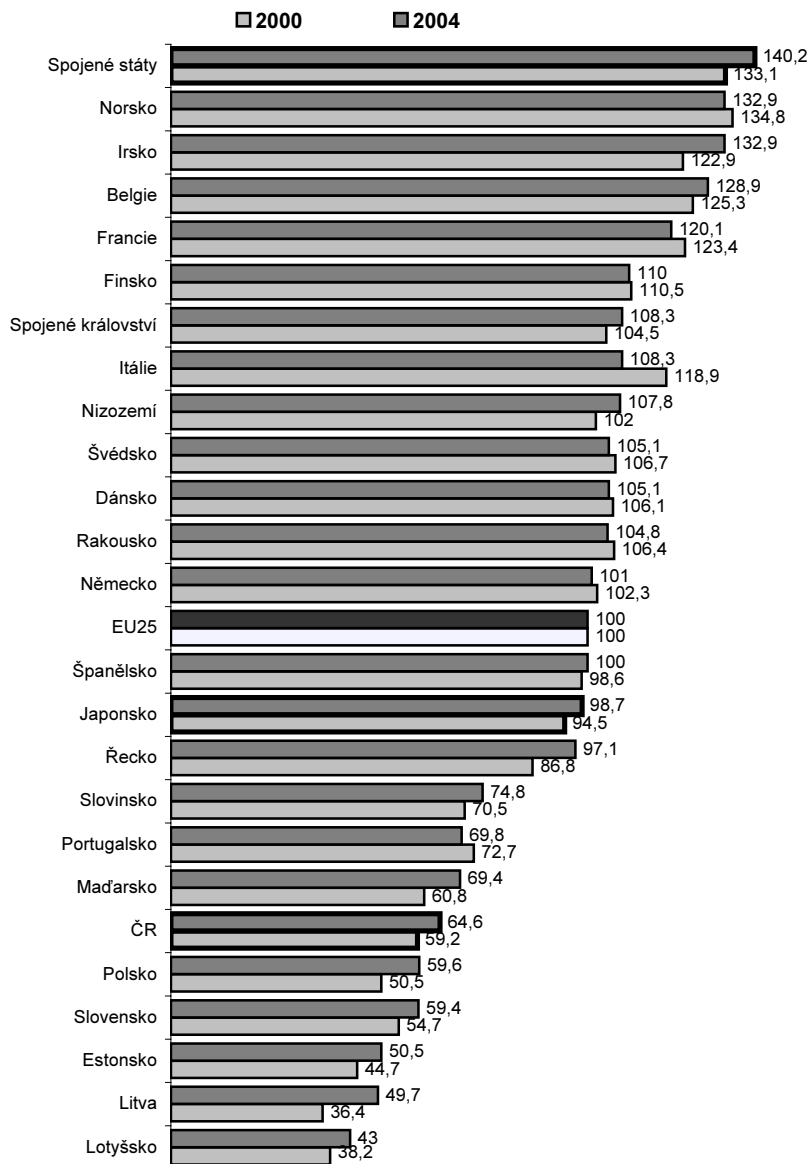
v %

	1995		2000	2001	2002	2003
Belgie	129		125	126	126	128
Česká republika	57	e	59	60	61	63
Dánsko	103		106	106	103	104
Estonsko	33	e	45	46	47	49
Finsko	108		111	110	109	109
Francie	125		124	124	122	121
Irsko	115		123	125	129	130
Itálie	123		119	116	113	110
Litva	31	e	36	40	45	47
Lotyšsko	31	e	38	40	40	41
Maďarsko	58	e	61	65	68	68
Německo	109		102	102	101	101
Nizozemí	106		102	108	107	107
Polsko	44	e	51	50	51	58
Portugalsko	69		73	72	72	71
Rakousko	107		106	104	103	104
Řecko	82		86	89	95	98
Slovensko	46	e	55	56	59	59
Slovinsko	62	e	71	72	72	74
Spojené království	101		105	106	109	109
Španělsko	103		99	99	100	102
Švédsko	104		107	103	102	103
EU10 (NMS)	112		109	108	107	107
EU15	109		108	108	107	107
EU25	100		100	100	100	100
Japonsko	96		95	95	95	97
Kanada	117		118	f	118	f
Norsko	112		135	134	127	127
Spojené státy	132		133	134	136	138
Turecko	36	e	40	f	36	f
Bulharsko	.		32	33	33	32
Rumunsko	.		28	30	33	34

Zdroj: Eurostat, New Cronnos databáze, říjen 2005

V. VaT a KONKURENCESCHOPNOST - Hlavní strukturální ukazatele

Graf 175: Produktivita práce na zaměstnanou osobu - relativní úroveň v paritě kupní síly (PPS) vzhledem k EU-25 (EU-25=100); 2000 a 2004 (v %)

Zdroj: Eurostat, New Cronnos databáze, říjen 2005

V. VaT a KONKURENCESCHOPNOST - Hlavní strukturální ukazatele

Tab. 87. Hodinová produktivita práce - relativní úroveň v PPS vzhledem k EU-15

EU-15 = 100

v %

	1995		2000	2001	2002	2003
Belgie	123 e		120 e	119 e	119 e	121 f
Česká republika	43 e		43	46	46	47 f
Dánsko	101		101	100	97	98 f
Estonsko	.		33	34	35	36 f
Finsko	91		93	93	92	93 f
Francie	112		115	115	116	115 f
Irsko	94 e		108 e	110 e	113 e	115 f
Itálie	97		95	92	90	88 f
Litva	.		33	36	36	39 f
Lotyško	.		29 e	30 e	31 e	31 f
Maďarsko	.		.	.	.	.
Německo	105		103	103	103	103 f
Nizozemí	114 e		113 e	112	111	112 f
Polsko	.		38 e	37 e	37 e	43 f
Portugalsko	57 e		64 e	63 e	62 e	62 f
Rakousko	96		96	94	92	93 f
Řecko	58		61	63	66	68 f
Slovensko	37 e		45	46	49	52 f
Slovinsko	.		59 e	60 e	60 e	61 f
Spojené království	87 e		91 e	92 e	94 e	95 f
Španělsko	89		86	87	88	91 f
Švédsko	95		97	95	94	96 f
EU10 (NMS)	.		.	.	.	.
EU15	100		100	100	100	100 f
EU25	.		.	.	.	.
Japonsko	75 e		77	77	77 f	79 f
Kanada	99 e		98 e	98 f	98 f	98 f
Norsko	117		144	144	138	138
Spojené státy	106		108	109	110	113
Turecko	.		.	.	.	.
Bulharsko	.		.	.	.	.
Rumunsko	.		.	.	.	.

Zdroj: Eurostat, New Cronnos databáze, říjen 2005

V. VaT a KONKURENCESCHOPNOST - Hlavní strukturální ukazatele**Tab. 88. Soukromé (firemní) investice celkem - HTFK* v podnikatelském sektoru**

% HDP

	2000	2001	2002	2003	2004
Belgie	19,30	19,20	17,90	17,30	17,00
Česká republika	24,70	24,30	22,90	22,70	22,60
Dánsko	18,50	17,90	17,80	17,60	17,50
Estonsko	21,70	22,90	24,00	25,50	25,20
Finsko	17,10	17,60	16,00	15,30	15,80
Francie	16,30	16,40	15,70	15,60	15,90
Irsko	20,70	18,90	18,10	19,20	20,90
Itálie	17,40	17,30	17,90	16,60	16,90
Litva	16,40	18,00	17,50	18,40	18,70
Lotyšsko	23,20	24,00	22,80	23,20	25,80
Maďarsko	20,30	19,70	18,30	18,80	19,30
Německo	19,70	18,30	16,60	16,30	16,00
Nizozemí	19,00	17,50	16,40	15,90	16,40
Polsko	21,10	17,20	15,40	15,00	14,70
Portugalsko	23,40	22,70	21,10	19,00	18,30
Rakousko	21,30	20,90	19,40	20,20	19,90
Řecko	19,50	19,80	20,20	21,50	21,30
Slovensko	23,10	25,70	24,30	23,10	22,20
Slovinsko	22,50	21,20	19,80	20,50	21,30
Spojené království	15,70	15,20	15,10	14,30	14,60
Španělsko	22,80	22,60	22,70	23,50	24,40
Švédsko	14,80	14,40	13,40	12,60	12,90
EU10 (NMS)	.	.	.	.	.
EU15	18,30	17,80	17,20	16,80	17,00
EU25	18,40	17,90	17,20	16,90	17,00
Austrálie	.	.	.	.	.
Japonsko	.	.	.	.	.
Kanada	.	.	.	.	.
Korea	.	.	.	.	.
Norsko	15,90	15,50	15,30	14,30	15,20
Nový Zéland	.	.	.	.	.
Spojené státy	.	.	.	.	.
Švýcarsko	.	.	.	.	.
Turecko	.	18,10	16,60	.	.
OECD	.	.	.	.	.
Bulharsko	12,10	14,70	15,30	16,50	17,80
Rumunsko	17,00	18,30	18,20	19,10	19,10

* Hrubá tvorba fixního kapitálu

Zdroj: Eurostat, New Cronnos databáze, říjen 2005

V. VaT a KONKURENCESCHOPNOST - Hlavní strukturální ukazatele

Tab. 89. Celkové veřejné výdaje na vzdělávání

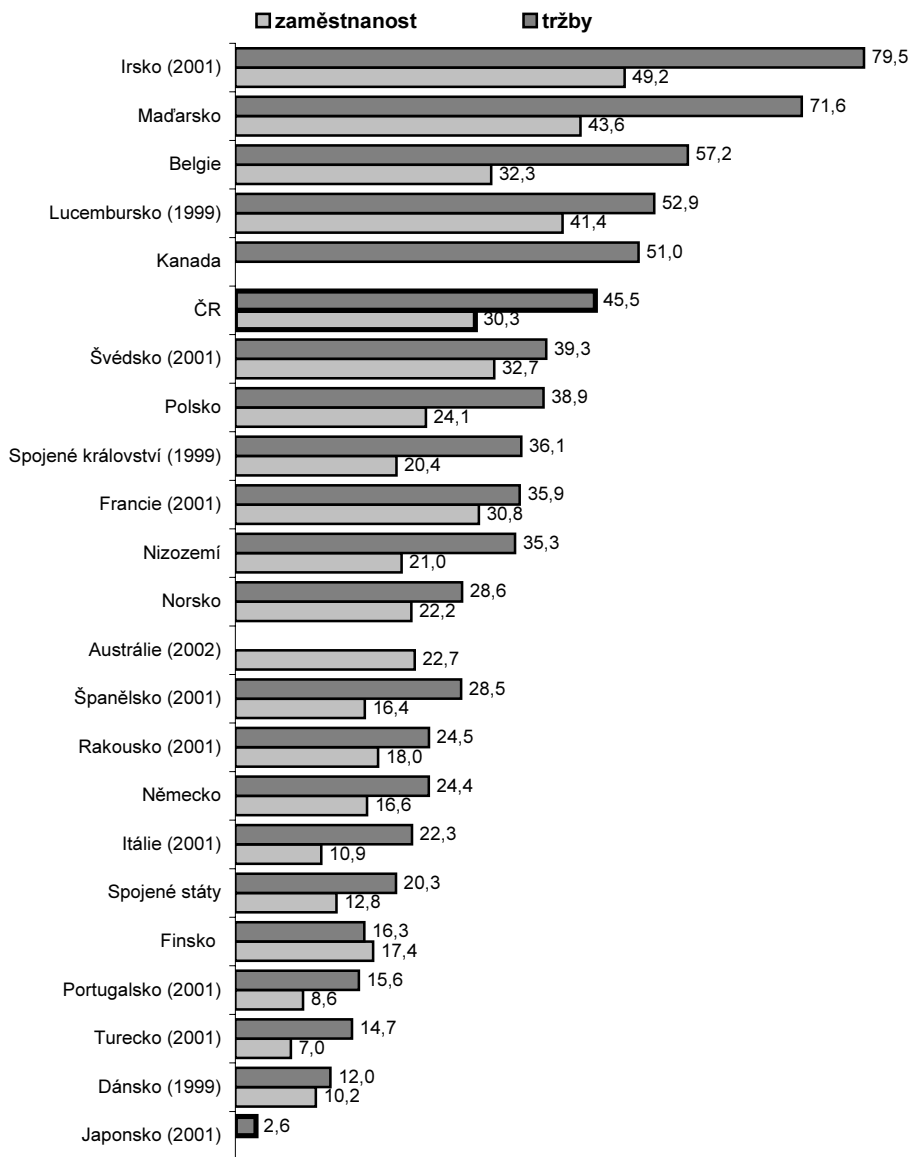
% HDP

	2000		2001		2002		2003		2004	
Belgie	.		.		.		6,1		6,3	
Česká republika	4,6		4,1		4,0		4,2		4,4	
Dánsko	7,7	i	8,1	i	8,4	i	8,5	i	8,5	i
Estonsko	5,8	i	6,1	i	5,6	i	5,5		5,7	
Finsko	6,9		6,3		6,1		6,2		6,4	
Francie	6,0	i	5,9	i	5,8	i	5,8	i	5,8	i
Irsko	5,1		4,6		4,4		4,3		4,3	
Itálie	4,9		4,8		4,6		5,0		4,7	
Litva	5,1		6,1		5,7		5,9		5,9	
Lotyšsko	6,3		5,8		5,4		5,7		5,8	
Maďarsko	5,4		4,7		4,5		5,1		5,5	
Německo	4,6		4,6		4,5		4,6		4,8	
Nizozemí	5,1		4,8		4,9		5,0		5,1	
Polsko	5,1	i	4,9	i	5,0	i	5,6	i	5,6	i
Portugalsko	5,4	i	5,7	i	5,7	i	5,9	i	5,8	i
Rakousko	6,0		5,8		5,7		5,7		5,7	
Řecko	2,9	i	3,6	i	3,8	i	3,9	i	4,0	i
Slovensko	5,0	i	4,4	i	4,2	i	4,0	i	4,3	i
Slovinsko	.		.		.		6,1		6,0	
Spojené království	5,2	i	4,6	i	4,6	i	4,7	i	5,3	i
Španělsko	4,7		4,5		4,4		4,4		4,4	
Švédsko	7,2		7,5		7,4		7,3		7,7	
EU10 (NMS)	5,1	e	4,8	e	4,8	e	5,2	e	5,3	e
EU15	5,2	e	5,0	e	5,0	e	5,1	e	5,2	e
EU25	5,2	e	5,0	e	4,9	e	5,1	e	5,2	e
Austrálie	.		.		.		.		.	
Japonsko	3,5	i	3,5	i	3,6	i	3,6	i	3,6	i
Kanada	.		.		.		.		.	
Korea	.		.		.		.		.	
Norsko	7,4	i	7,2	i	6,8	i	7,0	i	7,6	i
Nový Zéland	.		.		.		.		.	
Spojené státy	5,0	i	4,9	i	4,9	i	5,1	i	5,4	i
Švýcarsko	.		.		.		5,5		5,8	
Turecko	2,4	i	3,1	i	3,5	i	3,7	i	3,6	i
OECD	.		.		.		.		.	
Bulharsko	3,4		3,7		4,4		3,5		3,6	
Rumunsko	.		3,4		2,9		3,3		3,5	
Čína	.		.		.		.		.	
Izrael	.		.		.		.		.	
Rusko	.		.		.		.		.	

Zdroj: Eurostat, New Cronnos databáze, říjen 2005

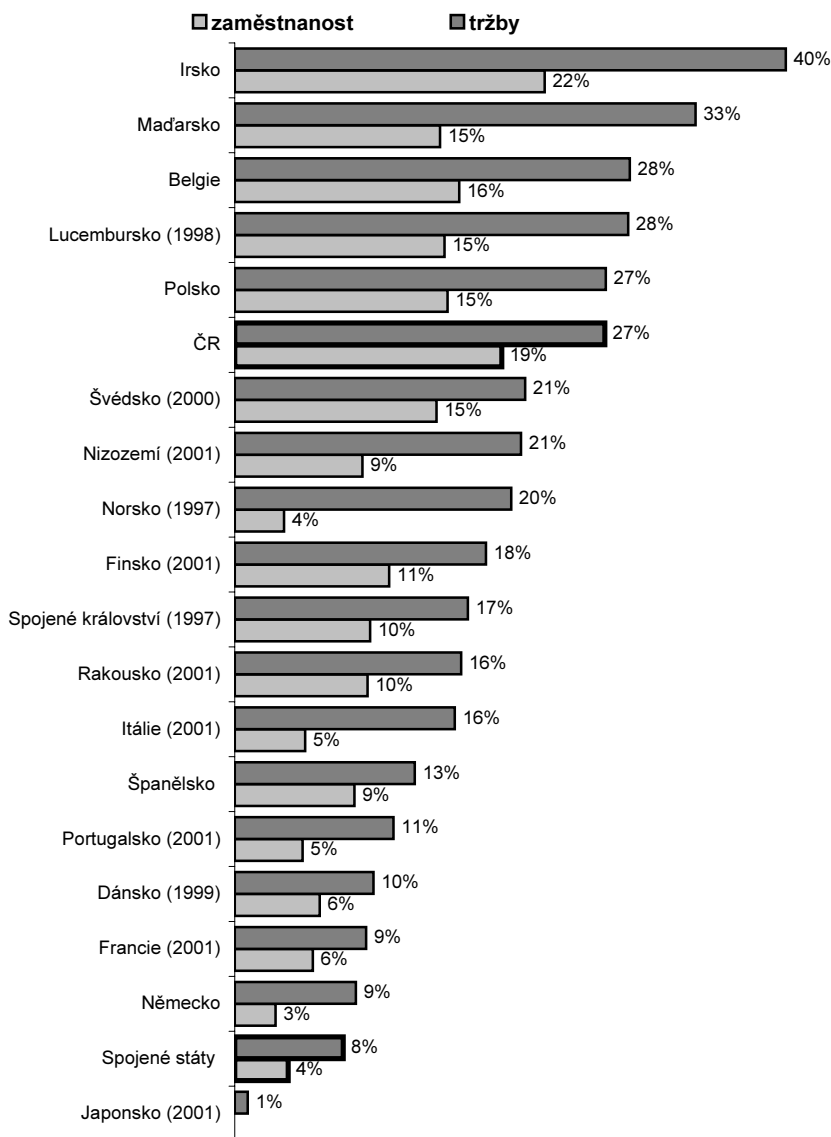
V. VaT a KONKURENCESCHOPNOST - Hlavní strukturální ukazatele

Graf 176: Podíl tržeb a zaměstnaných ve firmách pod zahraniční kontrolou na celkových hodnotách těchto ukazatelů ve zpracovatelském průmyslu; 2002 (v %)

V. VaT a KONKURENCESCHOPNOST - Hlavní strukturální ukazatele

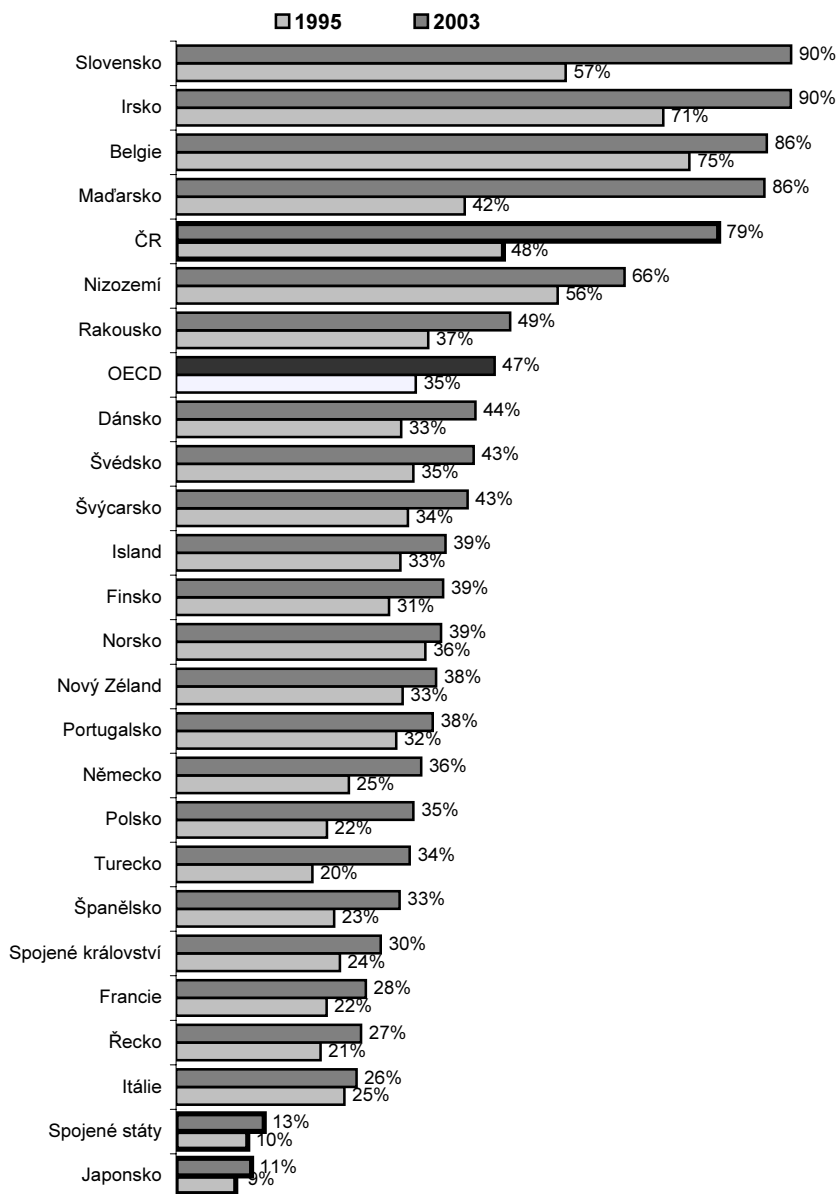
Graf 177: Podíl tržeb a zaměstnaných ve firmách pod zahraniční kontrolou na celkových hodnotách těchto ukazatelů ve službách; 2002 (v%)

Zdroj: OECD Science, Technology and Industry Scoreboard 2005

V. VaT a KONKURENCESCHOPNOST - Hlavní strukturální ukazatele

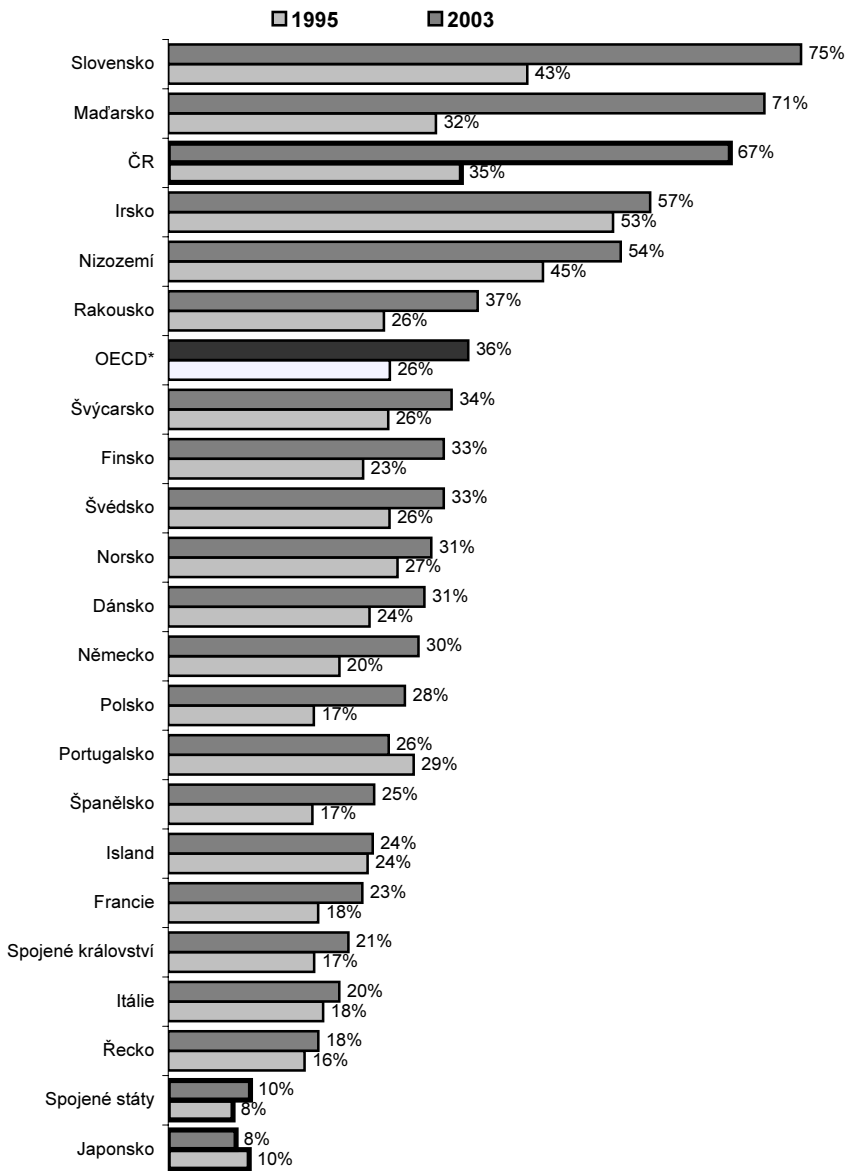
Graf 178: Průměrný celkový export a import jako % HDP; 1995 a 2003

Zdroj: OECD Science, Technology and Industry Scoreboard 2005

V. VaT a KONKURENCESCHOPNOST - Hlavní strukturální ukazatele

Graf 179: Průměrný export a import zboží jako % HDP; 1995 a 2003

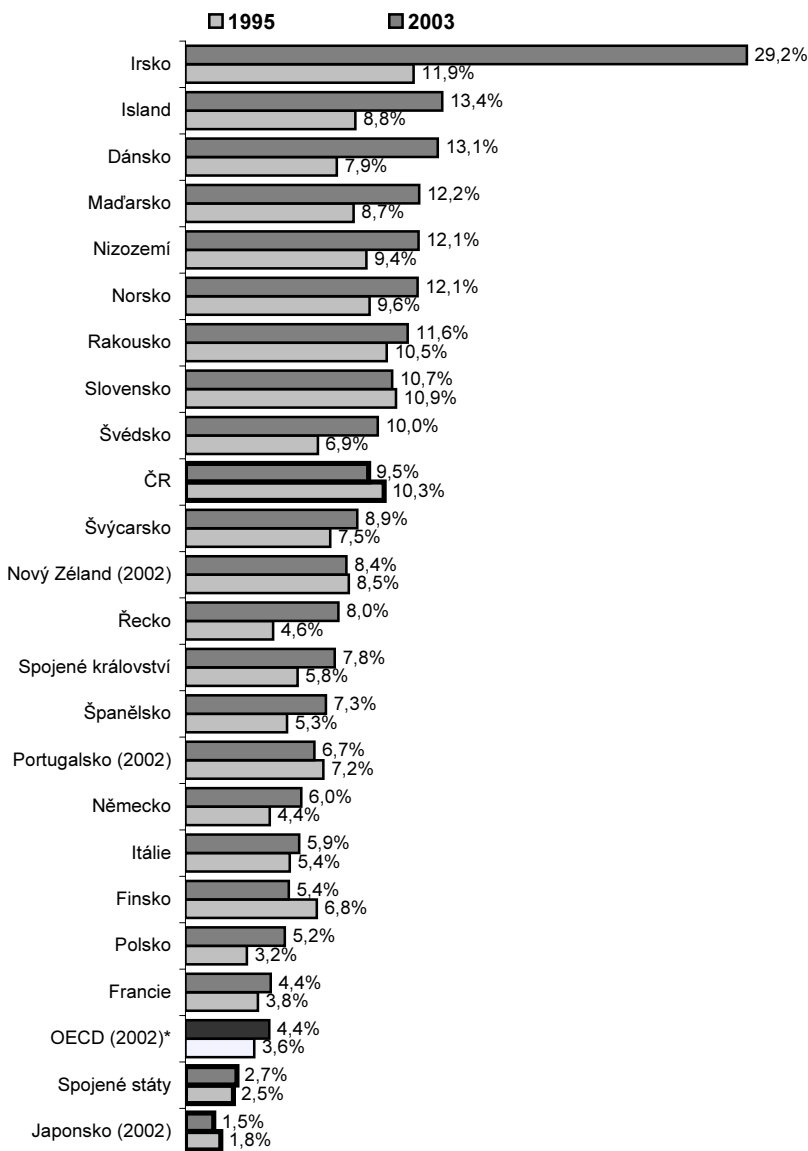

*bez údajů za Belgii a Turecko

Zdroj: OECD Science, Technology and Industry Scoreboard 2005

V. VaT a KONKURENCESCHOPNOST - Hlavní strukturální ukazatele

Graf 180: Průměrný export a import služeb jako % HDP; 1995 a 2003

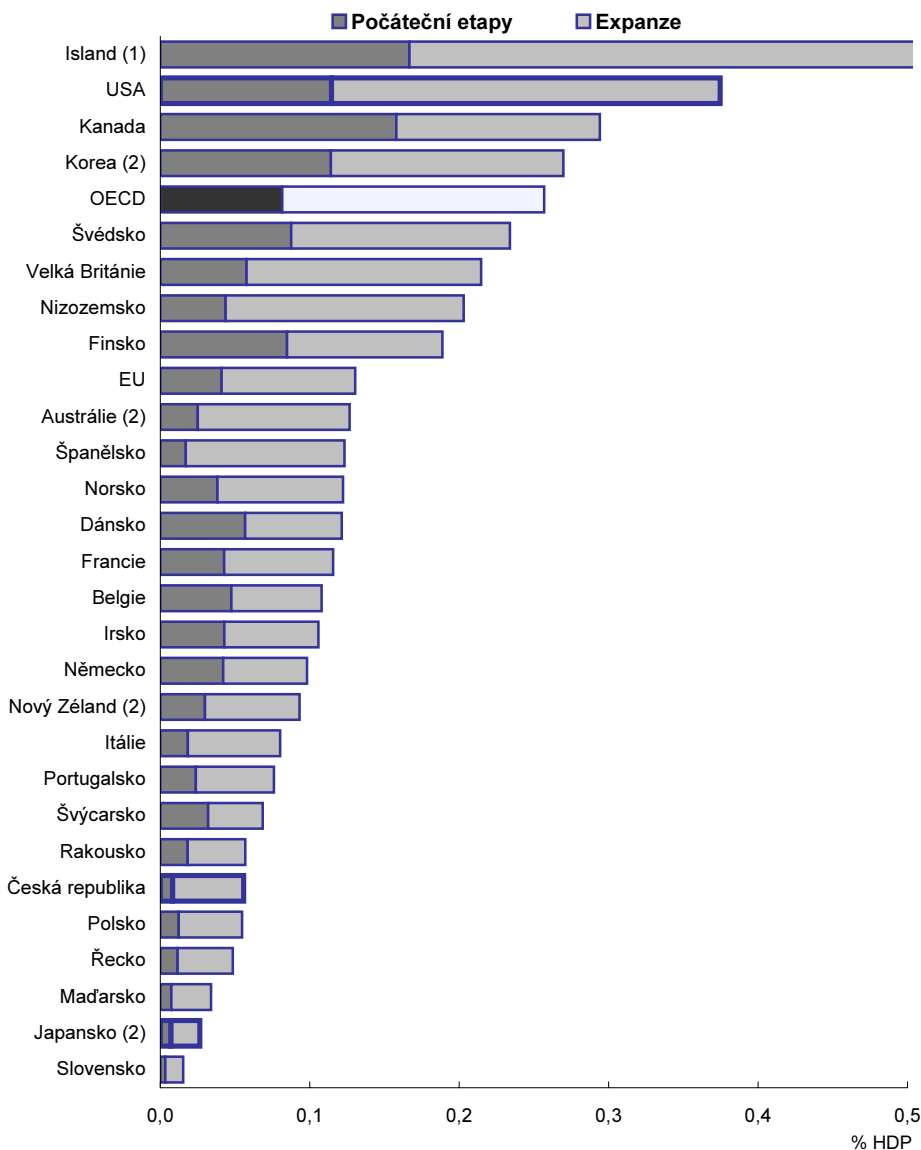

*bez údajů za Belgii a Turecko

Zdroj: OECD Science, Technology and Industry Scoreboard 2005

V. VaT a KONKURENCESCHOPNOST - Hlavní strukturální ukazatele

Graf 181: Investice do rizikového kapitálu jako procento HDP, 2000-2003

(1) 2000-2002; (2) 1998-2001

Zdroj: OECD Science, Technology and Industry Scoreboard 2005